

การบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3
Administration conditions in the small schools Primary School
Under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3

ณัฐพัชร สิงห์คำ¹

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 และเพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของครู จำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์ กลุ่มตัวอย่างได้จากการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 132 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติที่ใช้คือ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) ผลการวิจัยพบว่า 1) การบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน ตามลำดับจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านการบริหารงานบุคคล ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานวิชาการ และ2) ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3 จำแนกตามเพศ และอายุ พบว่า ในภาพรวมแตกต่างกันอย่างนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อจำแนกตามการศึกษาและระยะเวลาปฏิบัติงาน พบว่า ในภาพรวมไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ : การศึกษาสภาพการบริหารงาน, โรงเรียนขนาดเล็ก

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the administration problems for small-sized schools under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3. 2) compare the opinions of teachers about administration for small-Sized schools. Classified by gender, age, education, and work experience. The sample consisted of 132 participants selected through simple random sampling. The tool used for the research was questionnaires. Data were analyzed and process using a statistical software program. The statistics used included mean, percentage, standard deviation, one-way analysis of variance (Anova), and independent sample t-tests.

The findings are as follows:

1. The overall and specific aspects of administration for small-Sized schools under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3, were rated at a high level. The rankings of the average scores, from the highest to the lowest, were: Human resource Administration, General Administration, Budgeting Administration and Academic Administration.

2. Comparison of Small-sized School Administration under Phitsanulok Primary Educational Service Area Office 3 when categorized by gender and age at the 0.05 significance level. However, no significant differences were found when comparing by educational qualifications and length of professional experience.

Keywords : Administrative challenges, small-sized school Administration

นโยบายการจัดการศึกษา ในสถานการณ์ปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ระบบการจัดการศึกษาของประเทศไทย จำเป็นต้องปรับตัวให้ทันการเปลี่ยนแปลงของโลกในศตวรรษที่ 21 จึงจำเป็นต้องอย่างยิ่งในการกำหนดทิศทางการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สามารถรองรับการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญ และส่งผลกระทบต่อระบบการศึกษา ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรมและการศึกษา เพื่อประเทศไทยจะได้มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเรื่องการปฏิรูปการศึกษานั้นมีความมุ่งหมายที่จะจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีความสามารถ และมีความสุข การดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายอย่างมีพลังและมีประสิทธิภาพจำเป็นที่จะต้องมีการกระจายอำนาจ และให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม ซึ่งสอดคล้องกับเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 และเป็นไปตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ซึ่งให้มีการจัดระบบโครงสร้างและกระบวนการจัดการศึกษาของไทยให้มีเอกภาพเชิงนโยบาย มีความหลากหลายในทางปฏิบัติ มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาดังปรากฏในบทบัญญัติมาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป

(กระทรวงศึกษาธิการ. 2546 : 51)

สำหรับโรงเรียนขนาดเล็กตามเกณฑ์สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น หมายถึงโรงเรียนที่มีจำนวนนักเรียนน้อยกว่า 120 คน ปัญหาที่พบของโรงเรียนขนาดเล็กคือ ขาดงบประมาณ อุปกรณ์ สื่อการเรียนการสอน มีครูไม่เพียงพอที่จะสอนให้ครบทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ นอกจากนี้ครูผู้สอนตลอดจนผู้บริหารของโรงเรียนขนาดเล็กยังมีภาระงานที่ได้รับมอบหมายเชิงนโยบาย ส่งผลให้โรงเรียนขนาดเล็กโดยทั่วไปมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนต่ำ และไม่ผ่านเกณฑ์การประเมิน (ประสงค์ เมธิพิณิตกุล. 2553: 32) ปัญหาที่สำคัญส่งผลต่อการบริหารและจัดการศึกษาโรงเรียนขนาดเล็ก ในด้านวิชาการเมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่กว่า พบว่าส่วนใหญ่ มีคุณภาพค่อนข้างต่ำน่าจะมีสาเหตุจากความพร้อมด้านปัจจัย เช่น ครูไม่ครบชั้น ขาดแคลนสื่อการเรียนการสอน และวัสดุอุปกรณ์ โดยเฉพาะสื่อด้านเทคโนโลยีที่มีราคาค่อนข้างสูง เมื่อเทียบกับงบประมาณรายจ่ายที่โรงเรียนได้รับจัดสรรตามเกณฑ์ สำหรับด้านงบประมาณ ความขาดแคลนงบประมาณ คงเป็นปัญหาสำคัญอย่างต่อเนื่อง งบประมาณรายจ่ายที่โรงเรียนได้รับจัดสรรมีเพียงเงินอุดหนุนค่าใช้จ่ายรายหัว ซึ่งต้องนำไปเป็นค่าใช้จ่ายเพื่อบริการพื้นฐานของโรงเรียน เช่น ค่าสาธารณูปโภค ค่าวัสดุสำนักงาน ส่งผลให้โรงเรียนมีงบประมาณพัฒนาโรงเรียนน้อยมาก แม้จะได้รับการสนับสนุนงบประมาณโครงการเรียนฟรี 15 ปี จากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน แล้วก็ตาม ด้านการบริหารงานบุคคล โรงเรียนขนาดเล็กยังขาดแคลนอัตราากำลังครูเป็นอย่างมาก ส่งผลให้ครูไม่ครบชั้น ทำให้ครูต้องสอนควบชั้น และครูมีการโยกย้ายบ่อยกว่าโรงเรียนขนาดใหญ่ ครูที่ปฏิบัติงานในโรงเรียนขนาดเล็กต้องรับภาระงานมาก นอกจากการจัดการเรียนการสอนยังต้องปฏิบัติงานด้านบริหารทั่วไป ด้านงบประมาณ การเงินพัสดุ จัดทำนโยบายและแผน และจัดทำข้อมูลสารสนเทศ ครูขาดขวัญและกำลังใจการปฏิบัติงาน ด้านการบริหารงานทั่วไป มีการจัดทำรายงานต่อผู้เกี่ยวข้องและสาธารณชนอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้โรงเรียนมีการกิจต่างๆ เพื่อตอบสนองการแนวทางการบริหารราชการยุคใหม่ค่อนข้างมาก นอกจากนั้นโรงเรียนยังต้องทำงานตามนโยบายของชาติของเขตพื้นที่ซึ่งมีจำนวนมากเมื่อเทียบกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ส่งผลต่อการบริหารจัดการโรงเรียนขนาดเล็กมีผลต่อการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนเป็นอย่างมาก (สพป.พล 3. 2566: 9)

จากสภาพและปัญหาดังกล่าวนี้นักวิจัยในฐานะมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรง จึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพและปัญหาการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพ.พล 3 เพื่อนำผลของการศึกษาไปเป็นข้อมูลเสนอแก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ตลอดจนผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่าย ได้ใช้ประโยชน์ในการพิจารณาวางแผนแก้ไข ปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินการจัดการศึกษาการบริหารให้เหมาะสมตามสภาพของโรงเรียน มีมาตรฐานและมีประสิทธิภาพสูงขึ้นซึ่งเป็นผลดีแก่ผู้เรียนสถานศึกษาและชุมชนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพ.พล 3
2. เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพ.พล 3 โดยจำแนกตาม เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์

สมมติฐานการวิจัย

1. สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสพ.พล 3 อยู่ในระดับมาก
2. สภาพปัญหาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสพ.พล 3 จำแนกตาม เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์แตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครูผู้สอนโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพ.พล 3 จำนวน 200 คน
กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครูผู้สอน จำนวน 132 คน นักวิจัยดำเนินการสุ่มตัวอย่างโดยใช้วิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบสุ่มอย่างง่าย (simple random sampling) ตามตารางของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan)

ขอบเขตด้านเนื้อหา

เนื้อหาในการวิจัย ตัวแปรอิสระคือ 1. ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน of ครู ตัวแปรตาม ได้แก่ การบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสพ.พล 3 มี 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

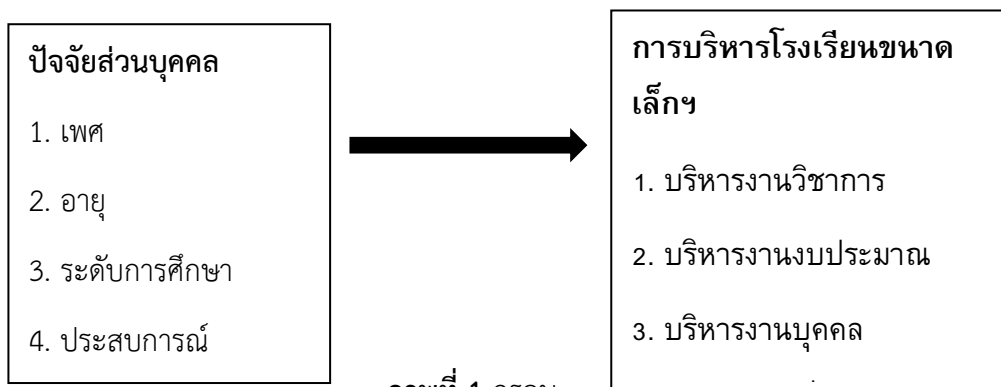
ขอบเขตด้านพื้นที่ ได้แก่ โรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพ.พล 3

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพ.พล 3 ได้ทำการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องที่นำไปสู่การสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยดังนี้

ตัวแปรอิสระ

ตัวแปรตาม

ภาพที่ 1 กรอบ

แนวคิดที่ใช้ในการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาเรื่อง การบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพ.พล 3 มีวิธีดำเนินการวิจัยดังต่อไปนี้

1. ผู้ให้ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ กลุ่มตัวอย่างครูผู้สอน จำนวน 132 คน
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยใช้เครื่องมือตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ดังนี้

2.1. แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพปัญหาการบริหารงานในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพ.พล 3 เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ (Rating scale) ของลิเคิร์ท (1961) ใช้สำหรับการสอบถามความคิดเห็นของครูผู้สอน โดยแบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา และประสบการณ์การทำงานของครู มีลักษณะเป็นแบบการตรวจสอบแบบรายการ (Checklist)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นที่มีต่อสภาพปัญหาการบริหารงานโดยสร้างคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า มี 5 ระดับ คือ ระดับ 5 ระดับ 4 ระดับ 3 ระดับ 2 และระดับ 1 ซึ่งได้ถามความคิดเห็นให้ครอบคลุมการบริหารงาน 4 ด้าน

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open – ended) ซึ่งแบ่งเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหารงานทั่วไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

3.1 นำหนังสือจากสถาบันวิทยาการจัดการแห่งแปซิฟิก ถึงผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพ.พล 3 เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บข้อมูลการวิจัย

3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และนำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ทุกชุด แล้วนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและการแปลผล ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยเลือกเฉพาะวิธีวิเคราะห์ข้อมูลที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้าและการทดสอบสมมติฐาน ดังนี้

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และความถี่ (Frequency) นำเสนอในรูปตาราง

4.2 ระดับความคิดเห็นต่อสภาพปัญหาการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก ของครูผู้สอน สังกัดสพ.พล 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปตารางและบรรยายตารางโดยแปลผลตามเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560)

4.3 การเปรียบเทียบความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพ.พล 3 จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การทำงานของครู โดยการทดสอบค่าที (t-test) และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนำเสนอในรูปตารางและบรรยายตาราง

ผลการวิจัย

1. การวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคล

ผู้ตอบแบบสอบถามมีจำนวน 132 คน เป็นเพศหญิง จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 60.60 เพศชาย จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 39.40 มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 47 คน คิดเป็นร้อยละ 35.60 อายุ 31-40 ปี จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 32.60 อายุมากกว่า 50 ปี จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 27.30 และมีอายุน้อยกว่า 20-30 ปี มีจำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.50 ส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี มีจำนวน 89 คน คิดเป็นร้อยละ 67.40 และปริญญาโท จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 32.60 ด้านประสบการณ์ ส่วนใหญ่มีประสบการณ์การทำงานต่ำกว่า 10 ปี จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 52.30 ประสบการณ์การทำงานระหว่าง 10-20 ปี จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 34.10 และมีประสบการณ์การทำงาน 20 ปีขึ้นไป จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 13.60 ตามลำดับ

2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพ.พล 3

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สพ.พล 3 โดยภาพรวมและรายด้าน

ด้าน	สภาพการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพ.พล 3	n = 132		ระดับ
		$\bar{x}$	S.D.	
1.	ด้านการบริหารงานวิชาการ	3.80	0.21	มาก

2.	ด้านการบริหารงานงบประมาณ	3.83	0.23	มาก
3.	ด้านการบริหารงานบุคคล	3.86	0.22	มาก
4.	ด้านการบริหารงานทั่วไป	3.85	0.26	มาก
โดยภาพรวม		3.83	0.23	มาก

จากตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพ.พล 3 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{x} = 3.86$) รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ($\bar{x} = 3.85$) ด้านการบริหารงานงบประมาณ ($\bar{x} = 3.83$) และด้านการบริหารงานวิชาการ ($\bar{x} = 3.80$) ตามลำดับ

3. ผลการทดสอบสมมติฐานโดยการเปรียบเทียบความคิดเห็นต่อการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพ.พล 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ตารางที่ 2 แสดงการเปรียบเทียบปัจจัยส่วนบุคคล ที่มีต่อการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพ.พล 3

ปัจจัยส่วนบุคคล	ด้าน	Sig	ผลการทดสอบ
1. เพศ	การบริหารงานงบประมาณ	0.01*	แตกต่าง
	การบริหารงานบุคคล	0.04*	แตกต่าง
	การบริหารงานทั่วไป	0.01*	แตกต่าง
2. อายุ	การบริหารงานวิชาการ	0.02*	แตกต่าง
	การบริหารงานทั่วไป	0.04*	แตกต่าง
3. ระดับการศึกษา	การบริหารงานวิชาการ	0.23	ไม่แตกต่าง
	การบริหารงานงบประมาณ	0.91	ไม่แตกต่าง
	การบริหารงานบุคคล	0.56	ไม่แตกต่าง
	การบริหารงานทั่วไป	0.62	ไม่แตกต่าง
4. ประสบการณ์	การบริหารงานทั่วไป	0.03*	แตกต่าง

*มีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 2 ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่

1. เพศที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน
2. อายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ และการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน
3. ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐาน
4. ประสบการณ์ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานทั่วไป แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐาน

อภิปรายผล

จากการศึกษาการบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สพป.พล 3 ผู้วิจัยจึงขออภิปรายผลตามหัวข้อ ดังนี้

1. การบริหารโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพป.พล 3 พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล รองลงมาคือ ด้านการบริหารงานทั่วไป ด้านการบริหารงานงบประมาณ และด้านการบริหารงานวิชาการ ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับมานพ ยอดเกตุและคณะ (2564) ศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก ในสังกัดสพม. เขต 38 ผลการวิจัยพบว่า สภาพการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก แนวทางการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก ต้องมีการบริหารจัดการทั้งทางด้านการเพิ่มจำนวนนักเรียน อัตราค่าจ้างครู งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์และทรัพยากรทางการศึกษา ขวัญและกำลังใจของบุคลากรในโรงเรียน ให้มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับ คึกฤทธิ์ ศิลาฉาย (2566) ที่ศึกษาเรื่องแนวทางการบริหารสถานศึกษาในยุควิถีใหม่ โดยได้ศึกษา 4 ด้านได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ที่พบว่าสถานศึกษามีปัญหาการจัดการเรียนการสอน การเรียนรู้ของผู้เรียน และการวัดประเมินผล ด้านการบริหารงบประมาณ พบปัญหาเกี่ยวกับงานนโยบายและแผน งานการเงิน และบัญชี และงานพัสดุและสินทรัพย์ ด้านการบริหารงานบุคคล พบปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติงาน และการวางแผนอัตราค่าจ้างคน และด้านงานบริหารทั่วไป พบปัญหาการดูแล สถานที่และสภาพแวดล้อม งานกิจการนักเรียน และการพัฒนาระบบและเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศ

2. ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาพิษณุโลกเขต 3 จำแนกตามเพศ อายุ ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับนันทพล เรืองรังศ์ (2552) ที่ศึกษาเรื่องการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกลุ่มเครือข่ายเทวธิดาตามความคิดเห็นของครู สังกัดสพป.สระแก้ว เขต 2 พบว่า การบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบโดยจำแนกตาม เพศ และอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ในภาพรวมด้านการศึกษา และประสบการณ์ ไม่แตกต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัฐนันท์ กุณะ (2563) ศึกษาเรื่องระดับการรับรู้ของครูต่อการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายศรีพุทธ สังกัดสำนักสพป.สมุทรปราการ เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีการรับรู้ต่อการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะในการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะจากการศึกษาในครั้งนี้

1. ด้านบุคลากร สถานศึกษาควรวางแผนด้านบุคลากร ให้มีจำนวนที่เพียงพอ มีการพัฒนาบุคลากรให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลง และการส่งเสริมความรู้ความสามารถที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษาในด้านอื่นๆ เช่น ด้านเทคโนโลยีการพัฒนาสื่อการเรียนการสอน ฯลฯ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาสถานศึกษาต่อไป

2.2 ควรศึกษาเปรียบเทียบการบริหารงานของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสพป.พล 3

กับโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

เอกสารอ้างอิง

กระทรวงศึกษาธิการ. (2546). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.

กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3. (2566).

แผนปฏิบัติการประจำปี งบประมาณ 2566. พิษณุโลก: สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต 3.

คึกฤทธิ์ ศิลาฉาย. (2566). **แนวทางการบริหารสถานศึกษายุคใหม่**. วารสารวิชาการรัตนบุศย์, 5 (1), 70-71.

นันทพล เรืองวิวงศ์ (2552). **การจัดการบริหารโดยใช้หลักธรรมาภิบาลของผู้บริหารกลุ่มเครือข่าย เทวธิดาตามความคิดเห็นของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2**. งานนิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา, คณะศึกษาศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.

บุญชม ศรีสะอาด. (2560). **การวิจัยเบื้องต้น (พิมพ์ครั้งที่ 10)**. กรุงเทพฯ: สุริยวิทยาสาน.

ประสงค์ เมธิพิณตกุล. (2553). **การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้ และคิดเป็นด้วยการสอนบูรณาการภาษาไทย วิทยาศาสตร์ และคณิตศาสตร์ในโรงเรียนขนาดเล็ก**. วารสารวิชาการ, 13 (1), 32-38.

พัทธนันท์ ธรรมาภิรมย์โชค และจิราภรณ์ กาแก้ว. (2557). **แนวทางการพัฒนาคุณภาพโรงเรียนขนาดเล็กในชุมชน**. ภาควิชาครุศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ฝ่ายสำนักพิมพ์ สถาบันยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

มานพ ยอดเกตุ และณิรดา เวชญาลักษณ์. (2564). **การศึกษาสภาพและแนวทางการบริหารงาน โรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 38**. ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม.

รัฐนันท์ กุณะ. (2563). **ศึกษาระดับการรับรู้ของครูต่อการทำงานเป็นทีมของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนในกลุ่มเครือข่ายศรีพุทธ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรปราการ เขต 1**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

Likert, R. (1961). **New Pattern Management**. New-York: McGraw-Hill Book Company Inc.